

328/2014 sz.
1. 1. 1. 1. 1. 1.

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

a [redacted] ügyvéd [redacted] által képviselt MKB-Euroleasing Autóhitelező Zrt. (1022 Budapest, Bimbo ut 56.) felperesnek

az 1000. számú Ügyvédi Iroda (1034 Budapest, Zápor u. 23. fszt. 2.) által képviselt [redacted] alperessel szemben

kölcsön visszafizetése iránt indított perében a bíróság meghozta a következő

í t é l e t e t :

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 254.000.- (kettőszázötvennégyezer) Ft + Áfa ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezni lehet, melyet jelen bíróságnál kell írásban, három példányban benyújtani és a Fővárosi Törvényszékhez kell címezni.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson bírálja el, de a felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását.

Ha a fellebbezés csak kamatfizetésre, perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték megfizetésére vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos, vagy az ítélet indokolása ellen irányul, a fellebbező fél fellebbezésében kérheti tárgyalás megtartását.

I n d o k o l á s :

A felek 2008. [redacted] fix törlesztésű deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek gépkocsi megvásárlásához, a felperes mint hitelező 3.702.000.- Ft-ot kölcsön nyújtását vállalta, az alperes pedig mint adós ennek a visszafizetését 120 részletben havonta minden hó 15. napjáig, az 1-40 részletet 36.266.- Ft összegben, a 41-119. részletet 54.399.- Ft összegben, a 120. részletet 54.417.- Ft összegben. A THM 9,74 %, az ügyleti kamat 8,66 %. A devizanem CHF.

A II. 5. pont szerint a jóváhagyási értesítőben a törlesztő részletek összege és a THM változhat, a jóváhagyási értesítő a szerződés részét képezi, a szerződés a jóváhagyási értesítőben foglalt tartalommal lép hatályba. A kölcsön célja egy Suzuki SX4 1.6 GS típusú gépkocsi megvásárlása.

Az alperes a gépkocsira a felperes javára 5 éves időre vételi jogot engedett, a felperes ezt a szerződés hatályának megszűnésekor írásban gyakorolhatja. Ebben az esetben az alperes 24 órán belül köteles a gépkocsit átadni.

Az alperes tudomásul vette a felperesnek a deviza alapú kölcsönszerződés kapcsán adott és az árfolyamváltozásból eredő kockázatra vonatkozó figyelem felhívását, miszerint kedvezőtlen változás esetén megnövekedhet a tőketartozás és a tőke részletek forintösszege illetve fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetén a futamidő. A változó kamatozású kölcsönnél az adott devizára irányadó nemzetközi kamatok kedvezőtlen változása növelheti a törlesztő részletek összegét illetve fix törlesztésű deviza alapú kölcsönnél a kölcsön futamidejét.

A kölcsönszerződés II. 7. pontja szerint a hitelező felmondása esetén az adós lezárási díj megfizetésére köteles. Deviza alapú kölcsönszerződés esetén a lezárási díj algoritmus alapján kerül kiszámításra: lezárási díj = lezárási alapdíj +

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

2

átértékelési különbözet = (folyósított kölcsönösszeg x lezárási diszpozíció) + (tőkehátralék forintban x lezárási árfolyam/bázisárfolyam-1). Alkalmazni kell még az ÁSZF-ből a továbbvitt kamatnál írtakat. A lezárási alapdíj számításához alkalmazott szorzó lezárási díj szorzó 4 %, de a lezárási alapdíj minimum 50.000.- Ft, ha a lezárási díj a jelen szerződés aláírását követő 36 hónapon belül történik, egyéb esetekben a szorzó 2 %, és a lezárási alapdíj minimum 25.000.- Ft.

Az ÁSZF I.1.1. pontja szerint a felperes a kölcsön összegét a gépjárműkereskedőnek utalja. Az I.2.1. pont szerint az alperes a kölcsönt és kamatait forintban köteles megfizetni. Az I. 8. pont szerint az alperes késedelmes fizetés esetén a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni. Az I. 10. pont szerint a felperes azonnali hatállyal felmondhatja a szerződést, ha az alperes az esedékességtől számított 15 napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti. Az I.11.2. pont szerint a felperes jogosult harmadik személyt megbízni a gépkocsi visszaszármaztatásával, ennek költségét az alperes viseli, ami 50.000.- Ft + Áfa. Továbbá az átírással kapcsolatos költséget is köteles az alperes megtéríteni.

A III. pont tartalmazza a deviza alapú kölcsönre vonatkozó rendelkezéseket. A III.1.3. pont tartalmazza a perbeli fix törlesztésű deviza alapú kölcsönre vonatkozó szabályokat. Az ügyleti kamat nem tartalmazza a futamidő végén kiterhelésre kerülő változó kamatot. A szerződés eredeti futamidejének lejáratát követően alkalmazni kell a fix devizás korrekciót, ami a továbbvitt kamat, az utolsó törlesztő részlethez kapcsolódó változó kamatrész és az ezen tételekre forint kamatlábal felszámított kamat összege. A III. 3. pont szerint a fizetést forintban kell teljesíteni. A fizetési értesítőben a felperes fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetén az esedékes törlesztés tökerészét, alapkamat részét, összesített összegét, a kiszámolt változó kamatot, továbbvitt kamatot valamint az alkalmazott árfolyamokat közli. A III. 5. pont szerint fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetén változhat a törlesztő részletek száma, nőhet a kölcsön futamideje.

A III.7.2. pont kimondja, hogy fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetén az alperes ugyan viseli a kölcsön alapjául szolgáló deviza árfolyamváltozásból illetve az irányadó kamatláb változásból eredő kockázatot, azonban az ezekből származó fizetési különbözet nem a törlesztő részletekben kerül elszámolásra, hanem a kölcsönszerződés futamidejének végén. A III.7.2.1. pont szerint az utolsó havi törlesztő részlet esedékességét követő 15 napon belül a felperes értesítőt küld az alperesnek, amelyben feltüntetésre kerül a fix devizás korrekció egyenlege, az egyes változó kamatrészek kiszámítása során alkalmazott árfolyamok és kamatlábak összege. A III.7.2.3. pont szerint amennyiben a fix devizás korrekció összege pozitív, azt az alperesnek meg kell fizetnie.

Amennyiben a III. 8. pont szerint a fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetében a továbbvitt kamat összege a futamidő lejáta előtt eléri az eredetileg folyósított kölcsöntőke 15 százalékát, a felperes jogosult a következő havi részlettel kezdődően a változó kamat összegét kiszámítani és beszédni. Ebben az esetben a törlesztő részletek összege a változó törlesztésű deviza alapú kölcsön rendelkezései szerint változhat.

A IV. 3. pont szerint a felmondás díja 5.000.- Ft.

A felperes üzletszabályzata II. 8. pontja szerint a felperes jogosult az ellenérték mértékét megváltoztatni. A hirdetményben megjelölt ellenértéket a felperes a jövőre nézve jogosult egyoldalúan megváltoztatni.

A felperes üzletszabályzata II. 15. pontja szerint az opciós vételi jog szerződést biztosító mellékkötelezettség.

A felperes üzletszabályzata III. 1. 1. pontja szerint a hiteldíj az az összeg, amit az adósnak a tőkeösszeg visszafizetésén felül fizetnie kell. A hiteldíj (ellenérték) mértékét a felperes az egyes kölcsönszerződésekben meghatározott módon változtathatja. A felperes 30 nappal korábbi értesítéssel jogosult a hiteldíjat módosítani. A hirdetményben megjelölt hiteldíj (ellenérték) a hirdetményre vonatkozó szabályok szerint módosítható. A teljes hiteldíj mutató (THM) az a belső kamatláb, amely mellett az adós által visszafizetendő tőke és hiteldíj egyenlő az adós által a folyósításig bezárólag a kölcsönrel kapcsolatban a felperesnek fizetett összes költséggel csökkentett hitelösszeggel. A THM számításánál az adós által a felperesnek fizetett költségeket valamint a harmadik személynek fizetett költségek közül az adós által felajánlott fedezet értébecslésének díját kell figyelembe venni. Az adós a hiteldíjon felül köteles átutemezési vagy lezárási díjat fizetni, az átvállaló átvállalási díjat köteles fizetni, készpénz felvétel esetén az adós a kölcsön 2 %-ának megfelelő költséget köteles fizetni. A THM számítás során alkalmazott devizaárfolyamok a felperes által a szerződés megkötését megelőző napon alkalmazott deviza árfolyamok. Bázis árfolyam esetén deviza vételi árfolyam, törlesztő részletek számítása esetén deviza vételi árfolyam. A THM értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát, és nem tükrözi a hitel kamatkockázatát.

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

3

A felperes üzletszabályzatának III. 1. 2. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződések esetén az adós által fizetendő kamatot a kölcsönszerződésben részletezett felsorolt számítási algoritmus szerint számítja ki a felperes minden esedékességkor.

2008. július 15-én a felperes jóváhagyási értesítőt küldött, ezzel a kölcsönszerződést és az opciós szerződést jóváhagyta. Ezzel a szerződés a jóváhagyási értesítő szerinti tartalommal hatályba lépett. A kölcsönszerződés II. 5. pontja szerint eltérés esetén a jóváhagyási értesítő szerinti tartalom az irányadó. Ez a szerződés részét képezi. E szerint ez fix törlesztésű deviza alapú kölcsön, a kölcsön összege 3.702.000.- Ft, az önrész 1.000.000.- Ft, az ügyleti kamat 8,66 %, a THM 9,74 %. A gépjármű bruttó ára 4.702.000.- Ft. A kölcsön lejáratát 2018. augusztus 5. A törlesztő részlet 1-40-ig 36.266.- Ft., 41-119-ig 54.399.- Ft, a 120. részlet 54.417.- Ft. Fix törlesztésű deviza alapú kölcsön esetén a törlesztő részletek nagysága változatlan marad (az ÁSZF feltételei szerint), de a fenti ütemezést követő időszakban további törlesztő részletek előírása lehetséges, figyelembe véve a kölcsön alapjául szolgáló devizaárfolyam és az irányadó kamatláb változását, valamint a változó kamattételekre felszámított forint kamatot. Erről a felperes értesítőt küld a lejáratot követő 15 napon belül.

2008. olvashatatlan hónap 24-én a gépjárművet az alperes átvette, egyben átvette a jóváhagyási értesítőt is.

2012. június 26-án a felperes kibocsátotta a 2012. július 15-ei fizetési határidejű fizetési értesítőjét 57.365.- Ft-ról, ebből 32.272.- Ft a tőke rész, 22.127.- Ft a kamat és 2.965.- Ft az életbiztosítás díja. Tájékoztatott, hogy a futamidő végén kiterhelésre kerülő változó kamat 1.040.404.- Ft. A még nem esedékes teljes tőketartozás 3.078.104.- Ft.

2012. július 25-én a felperes a kölcsönszerződést szerződésszegésre hivatkozással azonnali hatállyal felmondta és élt a vételi jogával.

2012. szeptember 17-én a felperes megbízottja a gépjárművet birtokba vette.

A felperes megrendelésére a C.V.Q. Kft. [redacted] igazságügyi gépjármű műszaki szakértői véleményt készített az [redacted] forgalmi rendszámú Suzuki SX4 1.5 GS típusú gépkocsiról. Az eladási árat 1.535.500.-, a vételi árat 1.325.000.- Ft-ban határozta meg.

2013. március 13-án a felperes folyószámla részletezőt készített, mely szerint 63.956.- Ft az esedékes tőketartozás, a záróegyenleg napján még nem előírt tőkekövetelés 3.078.104.- Ft.

A felperes keresete:

1., A felperes 2013. február 15-én fizetési meghagyás iránti kérelmet nyújtott be, melyben követelte, hogy az alperes fizessen meg 5.091.704.- Ft-ot és ennek 2012. november 27-étől a kifizetésig évi 12,6 %-os kamatát és az eljárás költségét. Indokolásul előadta, hogy az alperes a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségének nem tett eleget.

2., A felperes a 2013. március 15-én érkezett előkészítő iratában kérte kötelezni az alperest 5.090.704.- Ft és annak 2012. november 19-étől a kifizetésig a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamata (ÁSZF 1.8. pontja) megfizetésére. Indokolásul előadta, hogy az alperes 2008. [redacted] Suzuki SX4 típusú gépkocsi megvásárlásához a felperessel fix törlesztésű deviza alapú kölcsönszerződést kötött, 3.702.000.- Ft kölcsönt vett fel, és vállalta, hogy azt 120 hónap futamidő alatt visszafizeti. Az alperes 2012. júliusát követően a részleteket nem fizette, ezért a felperes a szerződést 2012. júliusában felmondta. A szerződés megszűnésekor az alperes tartozott 63.956.- Ft lejárt és 3.078.104.- Ft felmondással esedékessé vált tőkével, 1.040.404.- Ft továbbvitt kamattal az ÁSZF III.1.3. pontja alapján, részletezve az F/6. alatti mellékletben, 74.040.- Ft lezárási alapidíjjal, 2.288.040.- Ft átértékelési különbözettel a kölcsönszerződés II. 7. pontja alapján és 5.000.- Ft felmondási díjjal az ÁSZF IV. 3. pontja alapján. A gépjárművet a felperes vette vissza és értékesítette. Az alperest terheli még a felmondástól a visszavételig 111.253.- Ft késedelmi kamat, 8.300.- Ft forgalmi illetve törzskönyv illeték az ÁSZF I.12.1. pontja alapján, 50.000.- Ft megbízási díj a gépjármű felperesi megbízott általi átvétele kapcsán az ÁSZF I.11.2. pontja alapján. Ezek összesen 6.719.091.- Ft-ot tesznek ki, melyből a felperes levont 1.575.900.- Ft gépjármű értékesítésből befolyt vételárat.

3., A felperes a 2013. november 25-én érkezett beadványában kifejtette álláspontját, hogy a szerződés nem érvénytelen, egyetlen pontja sem ütközik jogszabályba. A kölcsönszerződés I. 5. pontja tartalmazza a szerződés tárgyát. A kölcsönszerződés, az ÁSZF tartalmazza az összes költséget, kamatot és járulékot. A Kölcsönszerződés, az ÁSZF és az Üzletszabályzat tartalmazza mindazokat a körülményeket, amelyek esetén a hiteldíj, azaz a hitel ellenértéke megváltozik. Így például megváltozik a hiteldíj, ha a szerződés a határozott idő kerül megszüntetésre, ezt az esetet rendezi a Kölcsönszerződés II. 7. pontja. Ugyanilyen hiteldíjat megváltoztató költségeket sorol föl az ÁSZF IV. 2.

Pesti Központi Kerületi Bíróság

10.P.301.170/2013/11.

4

pontja is. A szerződés tehát megfelel – többek között – az alperes által hivatkozott Hpt. 213. § (1) bekezdés a./, c./ és d./ pontjainak is. Egyetlen jogszabály sem tesz kötelezővé, hogy a szerződésnek tartalmaznia kell a kölcsön összegét svájci frankban. A szerződés deviza alapon jött létre. AZ MKB Bank Zrt. által használt árfolyamok közül felperes minden esetben a kereskedelmi árfolyamot vette, vehette figyelembe, ez az árfolyam a legkedvezőbb az alperesre nézve. A jóváhagyási értesítő teljes egészében üti álláspontja szerint az alperes Hpt. 213. § (1) bekezdés e./ pontjára hivatkozását. Kimutatása alapján a kamatláb csökkenése miatt csökkent a kamat, ami ellensúlyozta az árfolyamváltozásból eredő emelkedést.

4., A felperes a 2014. január 14-én érkezett beadványában előadta, hogy a kölcsönszerződés I. 5. pontja tartalmazza a kölcsönszerződés tárgyát forintban. Egyetlen jogszabály sem írja elő, hogy a deviza alapú szerződés esetén a kölcsön összegét – amit egyébként felperes forintban folyósított – devizában is meg kellene határozni. Közölte, hogy a kölcsönszerződés tárgya devizában 26.333.- CHF. Fogalmilag kizárt meghatározni egy későbbi forint utalás majdani aktuális deviza ellenértékét, illetve a későbbi havi törlesztések deviza ellenértékét, hiszen a szerződéskötést a tényleges utalás megelőzte. A felperes a refinanszírozó hitelintézet által meghatározott deviza árfolyamok alapul vételével számol el alperessel. Az árfolyamrés ily módon egyrészt a refinanszírozó hitelintézet által alkalmazott mindenkori árfolyamrésből, másrészt az árfolyamból levonásra kerülő 2,5 %-os korrekciós összegből (bázisárfolyam) fakad. A fentiek alapján az árfolyamrésnek az a része, amelyet a felperes számított fel költségként a szerződésben 2,5 %-os mértékben a kölcsönszerződésben az ÁSZF III. 1. 1. pontjában feltüntetésre került, míg a refinanszírozó hitelintézet által a kölcsönszerződés megkötésekor alkalmazott árfolyamrés a THM mértékébe beszámításra és kimutatásra került. A hiteldíj megváltoztathatósága vonatkozásában utalt az üzletszabályzatára, mely meghatározta a feltételeket. Utalt a piaci verseny szabadságára is e körben. Az egyes havi részleteket sem kell devizában meghatározni. A havi részletek kiszámításának képletét az ÁSZF III. 2. 2. pont tartalmazza. Nincs olyan jogszabályi előírás, mely szerint a szerződéses előírásokat, képleteket az egyes fogyasztók képességeinek megfelelően kell meghatározni, nyilvánvalónak minősítette, hogy a képlet alapján az átlagos fogyasztók számára komoly kihívást jelent az egyes törlesztő részletek kiszámítása, azonban nem lehetetlen. Kérte, hogy a bíróság a szerződés érvényessége vonatkozásában hozzon közbenső ítéletet, a közbenső ítéletben foglalt érvénytelenségi okhoz mérten a felperes számításait elő fogja terjeszteni, kérni fogja a jogkövetkezmények megállapítását, elsődlegesen a szerződés érvényességét nyilvánítását, másodlagosan a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását, harmadlagosan az eredeti állapot helyreállítását.

Az alperes ellenkérelme:

1., Az alperes a fizetési meghagyással szemben ellentmondással élt, a követelésösszszerűségét és jogalapját vitatta, nem értett vele egyet.

2., Az alperes a 2013. szeptember 25-ei tárgyaláson kérte a kereset elutasítását. Érvénytelenségi kifogása volt. Hivatkozott arra, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a, c. és d. pontjaiba ütközik. Álláspontja szerint a szerződés tárgyát a szerződés nem tartalmazza, ez lenne a kölcsön összege. A szerződésben svájci frank kölcsönösszeg nem szerepel, és nem szerepel a jóváhagyási értesítőn sem, ezért a szerződés devizában nem jött létre. Az árfolyamrés mint költség nincs külön megnevezve és százalékosan sincs megnevezve. A felperes nem adott továbbá tájékoztatást arról, hogy a hiteldíjat mi alapján módosítja, ezen belül a kamatot és a költséget, az alperes állította, hogy a felperes ezeket módosította. Nincsenek meghatározva, hogy a felperes a hiteldíjat mi alapján módosítja. A kezelési költség módosítása feltételeiről semmi sincs az ÁSZF-ben. Az alperes nem tiltakozott a szerződéskötést megelőző állapot helyreállítása ellen, viszont a szerződés hatályossá és érvényessé nyilvánítása ellen igen. Nem látni, hogy az MKB Bank árfolyamai közül a felperes melyiket használja, mert egy nap több is van. A Hpt. 213. § (1) bekezdés e./ pontjába ütközik álláspontja szerint a szerződés, mert a törlesztő részletek összszerűsége nincs meghatározva miután az MKB Bank árfolyamai egy nap különbözőek.

3., Az alperes a 2013. december 18-án érkezett beadványában utalva a 2013. december 16. napján kelt jogegységi határozatra következtetett arra, hogy az a szerződés, amiben nem szerepel pontosan összegszerűen a devizaösszeg, az nem minősíthető deviza alapú kölcsönszerződésnek. A Hpt. 213. § (1) bekezdés a. / pontja alapján a szerződés azért érvénytelen, mert a CHF-ben nyilvántartott kölcsön mindenkori forint ellenértékét kellett alperesnek megfizetnie, az alperesnek mindig az aktuális árfolyam mellett kellett forintban törlesztenie. Mivel a szerződéses szolgáltatások kötődnek a CHF nyilvántartáshoz, ezért a szerződésben meg kellett volna jelölni azt a CHF összeget, melynek visszafizetését a mindenkori forint ellenértéken a felperes várta. A szerződés rendelkezéseiből a CHF nyilvántartási összeg nem állapítható meg, és az nem is számolható figyelemmel arra, hogy a szerződés nem rendelkezik, milyen árfolyamon került sor a folyósításra. Ebből következik, hogy a szerződés tárgyát a szerződés nem tartalmazza, ezért semmis.

A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c./ pontja alapján azért semmis, mert a felperes a törlesztő részletek

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

5

átszámításánál a deviza eladási árfolyamot alkalmazza. A folyósítási és a törlesztési árfolyamok tehát különböző fajtájúak, törlesztési (eladási) árfolyam magasabb mint a folyósításhoz alkalmazott vételi árfolyam. A vételi és az eladási árfolyam különbsége a fogyasztó szempontjából költségként jelentkezik, ezt nevezik árfolyamrésznek. A perbeli szerződés erre a költségre utalást, magát a költségfajta megnevezését illetve annak éves százalékos mértékét nem tartalmazza. Utalt a Kúria eseti döntésére, mely megállapította, hogy az árfolyamrész a fogyasztási lakossági kölcsönszerződéshez kapcsolódó költség, amennyiben a hitelező a folyósításkor és a törlesztéskor eltérő fajtájú (vételi-eladási) árfolyamot alkalmaz. A szerződés nem tartalmazza a szerződéssel felmerülő valamennyi költség éves százalékban meghatározott mértékét, ezért az semmis.

A szerződés azért érvénytelen a Hpt. 213. § (1) bekezdés d./ pontja alapján, mert nem felel meg a szerződés annak, hogy a hiteldíjat a fogyasztó számára érthető módon közölt feltételek esetén lehet változtatni. Hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, miszerint a jogszabályokat azok céljával és az alaptörvénnyel összhangjában kell értelmezni. A cél, hogy a fogyasztónak lehetősége legyen a feltételek illetve körülmények pontos megismerésére olyan mélységben, hogy egyértelművé váljon számára a hiteldíj módosításának lehetséges esetei. A valós szerződési akarat nem alakítható ki, ezért a perbeli kölcsönszerződés olyan akarat hiányában szenved, amely orvosolhatatlan.

A szerződés azért érvénytelen a Hpt. 213. § (1) bekezdés e./ pontja alapján, mert a szerződés rendelkezései nem határozzák meg, hogy a törlesztő részlet megállapításakor az OTP napi többféle eladási árfolyama közül melyik kerüljön alkalmazásra, ami módot ad arra, hogy a felperes a fogyasztó számára átláthatatlan módon válasszon a lehetséges árfolyamok közül.

A semmis szerződésből jogok és kötelezettségek nem keletkeznek, semmis szerződés joghatás kiváltására nem alkalmas, ezért a felperes Ptk. 523. § (1) bekezdésre alapított keresete alaptalan.

5., Az alperes a 2014. február 5-ei tárgyaláson nem látott lehetőséget közbenső ítéletre, hiszen a kereset marasztalásra irányul, és ez az egyetlen kereset, és ennek jogalapját megállapító közbenső ítélet születhetne csak, és nem pedig a semmisséget megállapító körben, ahogyan felperes kérte.

Felperes keresete alaptalan.

A bíróság a felperes által becsatolt szerződésből megállapította, hogy a felperes és az alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, mely alapján a felperes mint pénzügyintézet köteles volt meghatározott pénzüsszeget az alperes mint adós rendelkezésére bocsátani, az alperes pedig köteles volt a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni. A bíróság a felperes által becsatolt felmondásból megállapította, hogy a szerződés 2012. július 25-én megszűnt. Ekkor a szerződés és a Ptk. 526. § (2) bekezdése alapján a felperesnek megnyílt a joga a még ki nem fizetett kölcsön és járulékaik követelésére.

Az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 2. mellékletének 10. 2. pontja szerint a pénzkölcsönnyújtás a hitelező (a felperes) és az adós (az alperes) között létesített hitel- illetve kölcsönszerződés alapján a pénzüsszeg rendelkezésre bocsátása, amelyet az adós a szerződésben megállapított időpontban, kamat ellenében vagy anélkül, köteles visszafizetni.

A Hpt. 2. számú mellékletének III/5. pontja szerint fogyasztási kölcsön a mindennapi élet szokásos használati tárgyainak megvásárlásához, javíttatásához vagy szolgáltatás igénybevételehez, továbbá felhasználási célhoz nem kötött fogyasztónak nyújtott kölcsön. Jelen esetben is a felek között fogyasztási kölcsönszerződés jött létre, melyben az alperes mint fogyasztó egyben adós pozícióban volt.

A felek deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, amelyben a tartozás devizában van (kellene) meghatározva, ugyanakkor a felperes mint hitelező a kölcsönt forintban köteles folyósítani, az alperes pedig mint adós forintban köteles törleszteni. A Ptk. 231. § (1) bekezdése tartalmazza azt a szabályt, hogy a pénztartozást – ellenkező kikötés hiányában – a teljesítés helyén érvényben lévő pénznemben kell megfizetni. A (2) bekezdés szerint más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben lévő árfolyam alapulvételével kell átszámítani. A deviza alapú kölcsön lényege, hogy az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és a törlesztésére pedig forintban kerül sor. Az adós tartozása a szerződéskötés időpontjában a kirovó pénznemben meghatározott összeg. A kirovó és a lerovó pénznem eltérése miatt szükségképpen fakad, hogy a szerződéskötés időpontjában nem lehet megmondani, hogy a lerovás pénzneméből mennyit kell adni ahhoz, hogy az adós teljesítsen. Ez azonban a kirovó tartozás egyértelmű meghatározottságát nem érinti.

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

6

Deviza alapú kölcsönszerződéseknél két tipikus módja van a kölcsönösszeg meghatározásának. Vannak olyan deviza alapú kölcsönszerződések, melyek a kölcsönt devizában határozzák meg, és azt kell átszámítani forintra. A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra a deviza vételi árfolyamának figyelembe vételével. Az is elégséges, ha a kölcsönösszeg illetve a törlesztések összege egyértelműen kiszámítható.

A felperes arra való hivatkozása, hogy fogalmilag kizárt egy később folyósítandó forint összeg devizában való korábbi meghatározása azért nem alkalmas a perbeli szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a./ pontnak megfeleléség indokolására, mert a törvény akkor is előírja a szerződés tárgyának meghatározását, ha annak pontos összegben megjelölése esetleg a hitelező érdekét sérti. Ugyanis amire a felperes hivatkozik az a felperes érdekét védő álláspont. A felperes azt szeretné, hogy a folyósított forintösszeg pontosan feleljen meg annyi svájci franknak, amennyit kölcsön kíván adni. Itt van a hiányosság, hogy nincs meghatározva a szerződésben, hogy a felperes mennyi svájci franknak megfelelő forintot szeretett volna kölcsönadni. Gyakran előfordul, hogy az ellenértéket a szerződő fél nem képes olyan pontosan meghatározni, hogy később ne derüljön ki, hogy adhatta volna drágábban is, mint tette. Például adásvételi szerződésében a vételárat kötelező meghatározni annak ellenére, hogy kiderülhet később, lehetett volna magasabb árat is kérni. Ezt a kockázatot minden szerződőnek vállalnia kell. Attól még a szerződés tárgyát, a szolgáltatást és az ellenszolgáltatást meg kell határozni, az a szerződés kötelező tartalmi eleme. Az nem lényeges ebből a szempontból, hogy a felperes szeretne a lehető legjobban jámi, az érdekét a lehető legjobban érvényre juttatni. Ezért akkor is meg kell határozni a deviza alapú kölcsönszerződésben a szerződés tárgyát, ha abban a felperesre, a kölcsönadó pénzügyezetre nézve van kockázat.

A 2010. június 11-éig hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés a./ pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződés tárgyát.

A fenti 6/2013. számú PJE határozat szerinti értelmezés alapján a kölcsönösszeget vagy devizában kell meghatározni vagy forintban a vételi árfolyam meghatározásával. A perbeli szerződés egyiket sem tartalmazza, mert csak annyit tartalmaz, hogy a felperes 3.702.000.- Ft kölcsönt nyújt, és hogy a szerződés deviza alapú, valamint hogy ez a deviza a CHF. Tehát a felperes azt választotta, hogy forintban határozza meg a kölcsön összegét, ezért ahhoz, hogy a kölcsön összege meghatározott és egyben CHF alapú legyen meg kellett volna határozni azt a vételi árfolyamot is, amelyen átszámítva megkapjuk a CHF összeget. Enélkül a fenti jogegységi döntés szerint sem meghatározott a kölcsön összege, azaz a szerződés tárgya. Erről még a jóváhagyási értesítő sem ad tájékoztatást. Emiatt viszont a fenti törvényhely alapján az egész szerződés semmis.

A 2010. június 11-éig hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés c./ pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés c./ pontja olyan költségeket is magába foglal, amelyeket a b./ pont nem tartalmaz. Ennek körében értékelendő az árfolyamrész, miszerint ez olyan költség, amit a szerződésben ekként fel kellene tüntetni ténylegesen és/vagy százalékosan. A Kúria Gfv. VII. 30.078/2013/14. számú közbenső ítélete szól erről.

Az árfolyamrész azt fejezi ki, hogy egy adott devizavételi és -eladási árfolyam az adott időpontban hány százalékban tér el az adott deviza középfolyamától. A kölcsön folyósításakor csak a vételi árfolyamnak, míg a törlesztésekor csak az eladási árfolyamnak van jelentősége.

A Hpt. 213. §-ának célja a fogyasztók védelme, a fogyasztók a kölcsönt nyújtó professzionális gazdasági szereplőhöz képest információ hiányban vannak, a kölcsönt nyújtók intellektuális, szakmai és kommunikációs erőfőldénye a kölcsönszerződés megkötésekor illetve a jogviszony egész tartama alatt fennáll. A 87/102/EGK tanácsi irányelv értelmezése szerint a fogyasztónak rendelkeznie kell a szerződés megkötésekor mindazon ismeretekkel, amelyek a hitel összköltségéről szólnak. Ez lehetővé teszi a fogyasztónak, hogy felmérje a kötelezettségvállalása terjedelmét.

A deviza vételi és eladási árfolyam közötti különbség, az árfolyamrész a banki működéshez, belső árképzéséhez kapcsolódó fogalom, ezt a bank üzletpolitikája és a kereslet-kínálati viszonyok határozzák meg. A kétnemű, a folyósításakor vételi, a törlesztésekkor eladási árfolyamok alkalmazásából eredő teher mindenképpen a fogyasztót terheli. A költség fogalmát fogyasztóvédelmi okból, a fogyasztó szempontjából kell értelmezni, ami azt jelenti, hogy ami a fogyasztó számára fizetési kötelezettséget, terhet jelent, az költség. Következtetés: a vételi és eladási árfolyamok alkalmazásából eredő teher olyan költségnek minősül, amit a Hpt. 213. § (1) bekezdés c./ pontja szerint a szerződésben

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

7

fel kell tüntetni. Ennek elmaradása a szerződés semmisségét eredményezi.

A perbeli szerződésben az árfolyamrés mint szó nem szerepel, sem a rokonértelmű párhuzamok, azaz a felek nem nevezték meg mint költséget. Azon kívül százalékos aránya sem szerepel a szerződésben. Ezért megállapítható, hogy a szerződés nem tartalmazza az összes költséget és annak százalékos mértékét, mert az árfolyamrés kimaradt. Ezért az egész szerződés semmis.

A 2010. június 11-éig hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés d./ pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható. A felperes üzletszabályzata csak a megváltoztatás lehetőségét tartalmazza, de részletes feltételeit nem. Itt a jogalkotó nem a felek szerződéses viszonyában bekövetkezett feltételekre gondol, mint például a szerződés idő előtti megszűnése, hanem objektív, a felektől független körülmények pontos felsorolását. Ilyeneket a felperes ÁSZF-je, üzletszabályzata és a kölcsönszerződés nem tartalmaz. A felperes által hivatkozott ÁSZF IV. pont is csak azt tartalmazza az 5. alpontban, hogy a költségtérítések összegét a felperes jogosult egyoldalúan az üzletszabályzatában megváltoztatni, és az adóssá válást a hatályba lépés előtt 15 nappal hirdetményben értesíteni. Itt sincsenek meghatározva a feltételek, és az ítélet tényállási részében is ismertetett üzletszabályzat II. 8. és III. 1.1. pontjai sem tartalmazzák a feltételeket, az u.n. oklistát, egyáltalán semmilyen feltételt nem tartalmaznak.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés d./ pontjába ütközés állapítható meg, ha a szerződés nem írja egyértelműen körül azokat a körülményeket, melyek az egyoldalú szerződésmódosításra alapot adnak. A túl általánosan megfogalmazott körülmények nem elégítik ki e követelményeket. Kielégítő szabályozás lehet például a kölcsönt nyújtó közrehatásától független, a pénzügyi piacokon, a vonatkozó jogszabályokban, illetve a hitelezéssel kapcsolatos kockázatokban bekövetkező egyéb változás függvényében a kölcsönszerződésre vonatkozó feltételek, valamint a hiteldíj – a kölcsönt nyújtót ért hátrány kiküszöbölésének mértékéig – egyoldalúan módosítása.

A Hpt. 210. § (3) és (4) bekezdése határozza meg, hogy egy fogyasztóval kötött kölcsönszerződés esetén milyen feltételek mellett kerülhet sor az adós számára kedvezőtlenül a kamat, a díj és a költség egyoldalú módosítására. A Hpt. 210. § (3) bekezdése kimondja, hogy a kamatot, a díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt – külön pontban – a pénzügyi intézmény számára meghatározott körülmények illetve feltételek esetére egyértelműen lehetővé teszi.

Amennyiben a pénzügyi intézmény, a hitelező az egyoldalú módosítás jogát anélkül köti ki, hogy a módosításra okot adó körülményeket az általános szerződési feltételekben előzetesen meghatározta volna, a kikötés jogszabályba ütközik és ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis. Jogszabályba ütközik a kikötés akkor is, ha a bank azt nem a Hpt-nek megfelelő módon fogalmazta meg.

Mivel jelen perbeli szerződés az egyoldalú módosítás feltételeit egyáltalán nem határozza meg, ezért az egész kölcsönszerződés semmis.

A 2010. június 11-éig hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés e./ pontja szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat. Jelen esetben a szerződés fix törlesztő részleteket írt elő, ez volt a lényege, az árfolyamváltozás és kamatváltozás hatása nem a szerződés futamidejében, hanem a szerződés lejártakor érvényesül, akkor kell elszámolni az árfolyamváltozást és a kamatkülönbözetet. Ekkor a szerződés futamideje meg is hosszabbodhat és további törlesztő részletek válhatnak esedékessé, ha volt időközben árfolyamváltozás és kamatváltozás a forint terhére. E futamidőn túli törlesztőrészletek vonatkozásában valós az a hivatkozás, hogy az a szerződésben nincs úgy meghatározva, hogy a fogyasztó számára is kiszámolható legyen, mivel a szerződés rendelkezései nem határozzák meg, hogy a törlesztő részlet megállapításakor a napi többféle eladási árfolyam közül melyik kerüljön alkalmazásra. A szerződésnek valamennyi törlesztő részlet összegét tartalmaznia kell, ha pedig változó paraméterek miatt a törlesztő részlet összegét meghatározni nem lehet, a szerződésnek pontosan tartalmaznia kell azt a módszert, melynek alapján a törlesztő részlet kiszámítható. Több napi árfolyam léte esetén ez nem lehetséges. A kölcsönszerződés II. 7. pontjában írt bázisárfolyamot a szerződésnek tartalmaznia kellene, viszont nem tartalmazza, a lezárási árfolyam esetében pedig nem tudni, hogy a napi árfolyamok közül melyiket kell alkalmazni. Az ÁSZF III. 7. 2. pontjában hivatkozott utolsó havi törlesztő részlet esedékességét követő 15 napon belüli értesítésben szereplő alkalmazott árfolyamoknak és kamatlábaknak a szerződésben egyértelműen meghatározottnak kell lenniük. Mivel jelen szerződésben nem lehet ilyen meghatározást találni, sem a kölcsönszerződésben, sem az ÁSZF-ben, sem az üzletszabályzatban, ezért a futamidő utáni törlesztőrészletek vonatkozásában a szerződés nem tartalmazza a törlesztőrészletek összegét, ezért a szerződés semmis.

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.P.301.170/2013/11.

8

Fogyasztóvédelmi szempontból kell figyelembe venni azt a követelményt, hogy a szerződésnek a fogyasztó számára érthetőnek kell lennie, mivel a Hpt. 213. §-a fogyasztóvédelmi célú. Az átlagos fogyasztótól elvárható szint meghatározásánál az általános elvárhatóság követelményéből (Ptk. 4. § (4) bekezdés) másrészt a fogyasztó fogalmából (Ptk. 685. § d./ pont) kell kiindulni. A fogyasztó, aki nem rendelkezik különleges szakismerettel és szakértelemmel, azonban teljes belátási képességgel és az általános műveltség körébe tartozó ismeretekkel rendelkezik. Az egyértelműség és érthetőség követelményének akkor felel meg az ÁSZF, ha annak szerkezete áttekinthető, követhető, a különböző dokumentumokra utalás világos, érthető és követhető. Elvárás, hogy a szükséges szakmaiságon kívül közérthető stílusban kerüljön megfogalmazásra és olvasható formátumban készüljön el és kerüljön átadásra.

Alkalmazni kell az 1/2010. (VI.28.) PK véleményt az érvénytelenség jogkövetkezményeiről, mely felváltotta a PK. 32. számú állásfoglalást. Általános jogkövetkezménye az érvénytelenségnek, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, a felek által célzott joghatások nem érhetők el. Az érvénytelenség Ptk. 237. §-a szerinti további jogkövetkezményeit a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján az elévülés korlátai között alkalmazza. A bíróság hivatalból csak a semmisség megállapítására és az ilyen szerződésre alapítottan előterjesztett igény elutasítására szorítkozhat. Az érvénytelenség Ptk. 237. § szerinti jogkövetkezményeit sem alkalmazhatja a bíróság hivatalból, azaz erre csak az eljárásjogi szabályok szerint, a fél erre irányuló kérelme (keresete, viszontkeresete) alapján kerülhet sor.

Ebben a körben figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes által érvényesített jog nem a semmisség megállapítása és jogkövetkezményeinek levonása, hanem kölcsönszerződésből eredő kölcsön és járulékaik megfizetése. Ezért jelen perben nincs a jogkövetkezmények levonására irányuló kérelem. A felperes kérelme a közbenső ítélet meghozatalára azért nem tekinthető ilyennek, mert a felperes azt kérhetné kölcsön megfizetése iránti perben közbenső ítéletként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a kölcsönszerződés fennáll és abból eredően a felperest a kölcsönösszeg és járulékaik megilletik. Azt a felperes nem kérheti kölcsön megfizetése iránti perben, hogy a bíróság arról hozzon közbenső ítéletet, hogy a szerződés semmis. Mert akkor az lenne a kereseti kérelme, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a szerződés semmis. De nem ez a kereseti kérelme, ellenkezőleg, a felperes érvényesnek találja a szerződést és arra jogot alapít. Jelen perben a semmisség kifogás formájában van jelen. A bíróság csak a kereset elutasítására szorítkozhat abban az esetben, ha olyan szerződésből eredő jogot érvényesít a felperes, ami semmisnek bizonyul.

A bíróság ezért a felperes keresetét elutasította.

A felperes a pert elveszítette, ezért saját perköltségét maga viseli, és a Pp. 78. §-a alapján köteles az alperes perköltségét megtéríteni, mely az ügyvédi munkadíjból áll. Ennek összegét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg. A per tárgyának értéke a fizetési meghagyásban érvényesített 5. 091. 704.- Ft. Az ügyvédi munkadíj ennek 5 %-a + áfa, azaz 254.000.- Ft + Áfa.

Budapest, 2014. február 19.

Dr. Jaczkó Beáta sk.
bíró

A kiadmány hitelével:

